

»Uniforma daje vtis zanesljivosti in zaupanja vrednega človeka«

Z Leo Pisani, svetovalko za kulturo oblačenja, smo se pogovarjali o pomenu uniform in oblačil. Meni, da prihaja do pomanjkanja občutka za primerno izbiro obleke

Leo Pisani je celostna podoba človeka zanimala od nekdanj – ne samo obleka kot taka, temveč tudi človekove danosti, osebnostne lastnosti in način življenja. »Vse to je pomembno za celovito podobo človeka in šele na podlagi tega lahko gradimo tudi zunanji videz,« meni Lea Pisani. V našem pogovoru se je večinoma osredotočila na pomen nošenja uniform, za katere poudarja, da dajejo vtis zanesljivosti in zaupanja vrednega človeka.

Uniforme imajo v vseh kulturah in časovnih obdobjih pomembno vlogo. Uniforma lahko predstavlja simbol varnosti, lahko deluje zastrašujoče ali pa vzbuja zaupanje in spoštovanje.

»Uniforma je obleka vloge in ravno zato bi morala biti vedno ugledna. Seveda v določenih razmerah to ni mogoče, prepričana pa sem, da bi morali v zdravstvu pomenu uniform dajati večjo težo. Pomembni so kroj, velikost in vzdrževanje – prav je, da se zaposleni v uniformi dobro počuti.«

Pa se vam zdi, da uniforme v zadnjem času izgubljajo pomen?

»Nedolgo nazaj sem brala zanimivo raziskavo, ki poudarja, da ima uniforma v zdravstvu še vedno velik pomen. Z uniformo zaposleni doseže določeno spoštovanje, morda celo strahospoštovanje. Raziskava tako denimo na primeru pediatrov kaže, da v prvem koraku ali ob prvem stiku s pacientom civilno oblačilo zmanjša strah ali nelagodje pred belo haljo, ko pa pride do predpisovanja zdravlil ali terapije, uniforma zelo veliko prispeva k stopnji zaupanja. Za človeka je marsikdaj pomirjujoče, da na posamezniku vidi uniformo – daje vtis zanesljivosti in zaupanja vrednega človeka.«

Uniforma pa nam veliko pove tudi o človeku in njegovi funkciji, kajne?

»Seveda. Tisti, ki nosijo uniformo, se morajo tega zavedati. Dejstvo pa denimo je, da v skandinavskih državah vse

bolj opuščajo uniforme – posameznik, denimo carinik, ki smo ga drugje vajeni v uniformah, mora biti dovolj osveščen, da primerno izbere civilna oblačila. V

»Od nekdanj me je zanimala celostna podoba človeka, ne samo obleka, temveč tudi njegove danosti, osebnostne lastnosti in način življenja,« pove Lea Pisani.

Sloveniji imamo sicer precejšnje število uniform, dejansko jih je vedno več – poleg raznih poklicev jih uporabljajo tudi posamezna društva, podjetja ... Uniformam se bomo lahko ognili takrat, ko bomo izoblikovali občutek za kulturo oblačenja.«

Premakniva se od uniform še k vsakdanjim oblačilom. Zakaj je obleka tako pomembna?

»Z obleko lahko pomembno vplivamo na druge in nase. Obleka je zelo močno komunikacijsko sredstvo. Premalo se zavedamo moči podobe, s katero lahko vplivamo na boljšo komunikacijo ali nasprotno, ustvarimo določeno prepreko, oviro pri komunikaciji. V novem tisočletju se ljudje v različnih poklicih oblačijo vse bolj sproščeno. Klasične ženske kostime in moške obleke s kravato potrebujejo samo še politiki, bančniki in nekateri vodstveni delavci, tudi ta oblačila so neke vrste uniforma.«

Čemu pripisujete spremembo kodeksa oblačenja?

»V posameznikovi krvi je, da želi biti sproščen in se počuti-

»Obleka je zelo močno komunikacijsko sredstvo. Premalo se zavedamo moči podobe, s katero lahko vplivamo na boljšo komunikacijo ali nasprotno, ustvarimo določeno prepreko, oviro pri komunikaciji.«

ti udobno. Hkrati hoče izraziti svoj slog in oblikovati vizualno identiteto, kar nam uniforma onemogoča.«

Kako pa ste se vi odločili, da je obleka tisto, kar vas v življenju najbolj zanima?

»Od nekdanj me je zanimala celostna podoba človeka, ne samo obleka, temveč tudi njegove danosti, osebnostne lastnosti in način življenja. Ko pri posamezniku spoznam vse naštet, mu lahko pomagam oblikovati celovito podobo – če gre za celo-

»Uniforma zelo velikodoprinese k stopnji zaupanja. Izredno pomirjujoče je, da na posamezniku vidiš uniformo – daje vtis zanesljivosti in zaupanja vrednega človeka.«

vito osebnost, to sploh ni težko. Zanima me predvsem, kaj določena obleka sporoča, kaj sporočajo dodatki in kako vse to uporabiti sebi v prid.«

Kako pa ste začeli?

»Vpisala sem se na Fakulteto za naravoslovje in tekstilstvo, smer oblikovanje tekstilij in oblačil, kasneje pa še na specializacijo v Londonu na področju svetovanja za imidž. S tem se ukvarjam že 15 let. Ves čas se srečujem z uniformami; oblikovala sem denimo uniforme za mestne redarje v Ljubljani in potem za redarje po vsej Sloveniji, skupaj z Alenom Hraniteljem sva sodelovala pri projektu uniform za podjetje Žale Javno podjetje, pa za Ljubljanski potniški promet in Slovensko turistično organizacijo. Večkrat sem sodelovala tudi z manjšimi podjetji.«

Kako pa ocenjujete izdelavo uniform, je to težje delo kot nekomu svetovati, kako se obleči?

»Prepričana sem, da je izdelava uniform izjemno težko delo. Izbrati je treba primeren kroj, material, če gre za javno podjetje pa nad tabo »visijo« številne omejitve javnih razpisov. Upoštevati moraš tudi, da mora biti uniforma anonimna in da ne govori o osebnostnih lastnostih.«

Spoštovani,

v zadnjem času opažamo ne dovolj spoštljiv odnos do zdravstvenih uniform in posledično do ustanove, ki ji pripadamo. Pojavilo se je t. i. družabno fotografiranje v UKC Ljubljana, v njegovih prostorih ob pacientih brez njihove vednosti. Objavljanje takšnih fotografij v družabnih omrežjih je neprimerno in izkazuje nespoštovanje tako do našega poklica kot tudi do UKC Ljubljana. Ob pacientu se izvaja zgolj in samo strokovno delo. Prostor ob pacientu je prostor strokovnega dela, zato zadeva v obratni smeri velja enako. Če pacient ali svojci želijo fotografirati vaše delo, ga lahko zgolj in samo ob vašem dovoljenju. Pacient ali svojci nikakor v naših prostorih ne smejo snemati vas in opravljanja vašega dela brez dogovora z vami. Če pride do takšnega položaja, je treba pacienta vljudno prositi, da ne snema ali fotografira, saj s tem moti vaš delovni proces in svojo obravnavo. Kot merilo, kdaj se sme in kdaj ne, pa mora biti vedno kakovostna in varna obravnavo pacientov.

Verjamemo, da gre zgolj za posamične primere in da večina izmed vas ceni in spoštuje uniformo, ki jo nosi, zato tega odnosa ne repuščja zlorabi.

Erna Kos Grabnar
Glavna medicinska sestra
UKC Ljubljana

Lea Pisani na predstavitvi nedavno izdane knjige *Obleka – kaj, kdaj, kako*. Na njeni desni Bernarda Jeklin.